niñ ümitin mik pan tirnap süvretlegen. Sosi süvretşi baska tutilganlardiñ saninda gaz kamerada öltirilgen, tek ol Kutkaruvşi Isadi bilgen. Em ol sosi yaman erde ölgen bolsa da, oga Kök aşik edi. Bizdi Yañi Antlasuvda Isa Masih sakindiratagan yahanemde (Mat. 7:13; 5:29-30; 18:8) ädemge kutkariluv yok. Osvencim men teñlestirsek, yahanem ömiri «isleydi», soga köre yahanemde kiska ekskursion ozgarip eş bolmaydi.

Kök te ömirlik zat. Sosi yerge bizdi Tengri äkelgisi keledi. Soga köre şakiruvdi hoş körip aliñiz em de Tengrige keliñiz. Rabbiydiñ atin şakiriñiz em sol arkali öziñizge Kökte orin äzirleñiz.

Bir kün menim lekcionimnan soñ bir hatin maga tinişsizlanip sorav berdi: «Ömirlikte öziñe orin äzirlegen degen ol ne? Bu zat elgezerliktiñ burosin eske tüsiredi». Men bolsam oni man unastim: «Kim erterek äzirlenmese, sol tübinde miradina etpeek. Eger siz Gavay aralina barmaga süyseñiz, sizge billet boluvi kerek». Ol bolsa mennen tagi soraydi: «Ama billet üşin ak tölev kerek?!» «Äşe, Kökke billet üşin de tölev kerek. Tek ol billet sonday bir baa, bizim aramizda oni satip alarday kisi yok. Sosi zatka burşav bolatagan zat – bizim künalarimiz. Öz Patşaliginda Tengri eş bir künadi de körip unamaydi. Bu yaşavdiñ ahirinda Tengridiñ Kök ömirliginde bolgisi kelgen ädem bas dep öz künalarinnan bosanmaga kerek. Künalardan bosanuvdi tek künasiz bermege bolayak – em ol – Isa Masih. Tek Ol özi bizdi kutkarip bolayak! Sol zat üşin Ol öz kanin tökken, Kaşta yazalanuvdi alip».

Endi men bolsam ömirlik yaşavga tiyisli bolar üşin ne etpege kerekpen? Tengri bizim är birimizge Kutkariluvga şakirip öz sözin karatadi. Kie Kitaptiñ köp yerleri bizdi Tengri şakiruvina yavaplamaga şakiradi:

- ***«Tar kapidan kirmege bäri küşiñizdi saliñiz»***. (Luk.13:24)
- ***«Tevbe kiliñiz, nege dese Kök Patşaligi yuviklaydi»***. (Mat.4:17)
- ***«Tar kapilardan kiriñiz, nege deseñ keñ kapilar em keñ yol – ölimge äketediler, em köpler solar man yurediler; nege deseñ ömirlikke äketetagan kapilar tar, yol tar em köp bolmagan kaybirler olardi tabadilar»*** (Mat. 7:13-14)

- ***«Ömirlik yaşavdan ayirilma, sen oga şakirilgansiñ»*** (1 Tim. 6:12)
- ***«Rabbiy Isa Masihke iynan em de kutkarilgan bolarsiñ…»*** (Elş. Isl. 16:31).

Bular bäri de – bek iynandirgan bizge karatilgan şakiruvlar. Olarda äller bu zaman bek te mäneli ekeni seziledi. Soga köre, siñar duris abit – sol şakiruvga sosinday dua kepte yavap bolayak:

«Rabbiy Isa, älige deyim men tap Sen yoktay körip ayşadim. Tek bügün men Seni tanidim, soniñ da üşin birinşi kere Saga sosinday dua man ün sözimdi karataman. Men endi yennet te, yahanem de bar ekenin bilemen. Men tileymen Saga, meni yahanemnen kutkar. Oga men tiyisli etilgenmen bäri özimniñ künalarim üşin, birinşilei bolip özimniñ Saga iynanmavim üşin. Menim äligi siñar avasim – bir zamanniñ birinde em ömirlerge Seniñ yaniñda Kökte boluv. Menim bir yetimisim de, iygi islerim de maga Kökte orin simarlap bolmayagi maga belgili, tek Saga iynanuvim maga Kökke yoldi aşayak. Nege deseñ Sen meni süesiñ, nege deseñ, Sen menim üşin Kaşta ölimdi aldiñ em Öz ölimiñ men meni kutkardiñ. Soniñ üşin men Saga razilikti aytaman. Sen menim bäri künalarimdi da köresiñ– menim tuvganimnan alip älige deyim. Saga menim yaşav boyi etken künalarim belgili: men özim bilgen em de köpten mutip ta kutilgan künalarim. Sen men akinda bärin de bilesiñ. Saga menim yüregimniñ är bir imtilisi, kuvaniş bolsin, kaygiruv bolsin, belgili. Seniñ aldiñda men – aşik kitap. Äligi kebimde em de älige deyim yaşagan kebimde men Seniñ em akiykat Tengridiñ aldina kelip, em de Kökke barip bolmayman. Soga köre, tileymen Saga: maga bäri künalarimdi keşir, böten de men olar bolgani üşin ak yürekten ökinemen. Bu vakittan alip men Seni özimniñ Rabbiyim dep bilemen. Menim yaşavimdi Öziñniñ basşiligiña al. Men Sen süygendey etip yaşagim keledi.
Maga Seni men bolmaga orav etken är ne zattan tazalanmaga maga yardam et dep tileymen. Maga yañi, Sen yaratkanday, kasiet-kilikti ber. Maga Seniñ Söziñniñ - Kie Kitaptiñ akiykatligin - aş. Seniñ ol arkali maga aytayak bolgan zatiñdi añlamaga maga yardam bol, ol arkali yaşavda yañi küşkaruvdi em kuvanişti tabip üyret. Munnan alip Sen menim yan tapşirgan em izlagim kelgen RABBIYIM. Körsetşi maga endiden alip yürmege tiyisli yoldi. Meni esitkeniñ üşin Saga razilik sözimdi aytaman. Saga kelip, Tengridiñ säbiyi bolganim em zaman yetkende Seni men ömiri Kökte bolayagim akinda Seniñ söziñe iynanaman. Munnan alip endi kayday da yaşav ällerinde em de är zaman Sen meni men bolayagiñdi bilgenim – maga aylak ta üyken näsip em kuvaniş. Maga dayim da Tengri Sözin esitip turar üşin, Saga ak yürekten iynangan ädemlerdi, Kie Kitaptiñ sözinnen taymay yaşagan ümmetti tappaga Sen yardam etşi. Amin».

Professor, teknikalik ilmileriniñ
doktori Verner Gitt

Asil tilinde ati: Wie komme ich in den Himmel?
Avttordiñ internet-sayti: www.wernergitt.de

Bruderhand-Medien
Am Hofe 2, 29342 Wienhausen, Germany
Tel.: +49 (0) 51 49 98 91-0, Fax: -19
E-Mail: info@bruderhand.de, Homepage: bruderhand.de

Nr. 120-64 – Noghaisch (lateinisch) / Noghay (Latin) – 2nd edition 2021

ÖMIRLIK YAŞAVGA KALAY YETEYIM?

Verner Gitt

120-64 Himmel Noghaisch Latein Aufl 2 2021 noch nicht gedruckt.indd 1-4 16.02.2021 13:42:18

ÖMIRLIK YAŞAVGA KALAY YETEYIM?

Ädemlerdiñ köbisi ömirlikten sebep oylangan da etpeydiler. Solardiñ arasinda öz yaşaviniñ ahiri akinda oylatağanlar da, ömirlik yaşav akinda oyga berilmeydiler - olardiñ şarklari topirak bolgannan soñ ne bolar eken dep.

Drew Berrymore degen amerikan artisti (tuvgan yili – 1975), bala zamanda "Baska planetşi" degen filmde oynaganda, bulay aytkan bolgan: "Eger men menim misigimnan erte öle kalsam, oga menim otta yagilgan şarkimnin külin aşatuv kerek. Süytip men misigimnin şarkinda bolsa da yaşavimdi uzaytarman". Ölim akinda munday bilimsizlik, oysizlik özi bolarma?

Isa Masihtiñ künlerinde Oga köp ädemler kelgenler. Olardiñ bäri buyimlari da dunaylik yaşav man baylanisli ediler:

- **on avur teri marazli ädem savlik tilediler** (Luk. 17:31);
- **sokirlar közlerine yarik engenin izlediler** (Mat.9:27);
- **kaybirler asabalik ülesüvde yardam küttiler** (Luk.12:13-14);
- **kesarga yasak tölemege tiyislime yade tuvilma degen sorav man Oga pariseyler kelgen boldilar** (Mat.22-17).

Em tek bir neşev ädem Isadan Köktegi ömirlik yaşavga kalay köşuv akinda bilmege keldiler. Bir yas ädem Isadi izlegen eken sosinday sorav berer üşin: ***"Yahşi Ustaz, ömirlik yaşavga yeter üşin maga ne etpege kerek?"*** (Luk. 18:18). Isa oga bäri bolgan zatin satip, bäri yanina baa em yuvik bolganinnan ayirilgan soñ, kelip Oga izlamaga bolayagin aytti. Tek ol yas ädem bek bay bolgan em Isadiñ keñesine izlamaga süymedi. Tübinde ol ömirlik yaşavdan özin ayirdi. Baskalar da bar ediler: derya Kökte ömirlik yaşav izlemegenler, tek Isa man raskanda, olar sol zatti bilip, ömirlik yaşavga tiyisli boluv amali man paydalanganlar. Misaliga, Zakhey Isadi tek bir körgisi kelgen edi, ama kütkeninnen kayda köpke tiyisli etildi – Isa Zakheyde konakta bolganda, tap sol şay işe turgan vakitinda Zakhey ömirlik yaşavga yol aldi. Isa bulay aytti: ***"Sosi vakittan alip bu üyge kutkariluv keldi".*** (Luk.19:9)

ÖMIRLIK YAŞAVGA TIYISLI BOLUVDIÑ YOLLARI

Yogarida aytilgannan sosinday tamamlav şigarmaga bolamiz:

- Kök Patşaligina ädem bir künniñ birinde tiyisli etiledi. Sizge, äziz okuvşilarga, bilmege kerek zat - bu: siz tap bügün Tengri men ömirlik yaşavga tiyisli etilmege bolasiz;
- Kök Patşaligina tiyisli etilüv kayday da bir borişlardi tolturuv man baylanisli tuvil;
- Kök Patşaligin izlev ayirim äzirlikti talaplamaydi.

Ömirlik yaşavdi izlevde bizim özimizdiñ küş saluvimiz bosina keteek. Eger biz sol yolimizda Tengri Sözine tayan-sak. Bir yirşi özinin halk yubantatagan artist akinda yirinda bulay yirlaydi: «Ol artist ömirlik yaşavga tiyisli bolayagi belgili, nege dese ol ädemlerge kuvaniş äkeledi». Baska bir bay hatin, Savaplik fondtiñ basşisi, baspana üyin salgan. Sol üyde 20 yarli hatin ak tölemei yaşamaga bolgan, tek bir şartti toltirayak bolsalar: olar är kün sayin bir säat boyinşa olardi saklavşi hatinniñ yanina kutkariluv tilep dua etseler.

AKIYKATLAY DA, BIZ KALAY ÖMIRLIK YAŞAVLI BOLARMIZ?

Sol zatti bizge tüsindirer üşin, Isa bizge sosinday akil söz aytti (Luk.14:16): Bir ädem (habarda ol Tengridiñ Özi eken) ulli ziyapet tizip (habarda - Kökte), köp ädemlerdi şakiradi. Tek soñ bolgan zat seyirdi tuvdiradi. Bäri şakirilganlar da birinnen soñ biri, keşirüvdi tilep, kelmeektiñ amalin ettiler. Bäri bir tilden bolganday, keşirüvdi tilediler:

Birinşi aytadi: men yer satip alganman…
Ekinşisi: men bes kosak ögiz satip alganman…
Üşinşisi: men üylengenmen, soniñ üşin barip bolmayman…

Isa akil sözin şakirmaga yiberilgenniñ sözleri men kutildi: ***«Sol sebepten sizge aytaman: men şakirganlardiñ birisi de Menim asimdi avizina salmayak».*** (Luk.14:24).

Sonnan sebep, Kök Patşaligina tiyisli bolmaga da, tap süytip oni yoymaga da boladi. Ayirgiş zat bu erde: şakiruvdi hoş körip alarmizba, yade essiz kaldirarmizba? Munnan baska bir yeñil bolgan zat barma eken? Eş te yok! Eger kaşan da bolsin bizim aramizdan köpler Kök Patşaligina kirip bolmasalar, sol zattiñ sebebi – olardiñ kalay onda kirmege keregin bilmegenlerinnen tuvil. Kerisinşe, şakiruvdi hoş körip almaganlarinda bolayak. Isadiñ akil sözindegi ol üş insan bizge körim bolmaska kerekler, nege deseñ, üşevdiñ birisi de şakiruvdi almagan em ziyapetke kelmegen! Bolsa da ziyapet halksiz kalmadi!

Şakirilganlardiñ kelmege unamagan soñ, Iye şakiruvdi är yerde yaşagan är kimge yiberdi. Tek ol endi altinsuv man yazilgan ayirim şakiruvlar tuvil, bulay aytilgan: «Keliñiz!» – degen söz boldi. Em är bir, sosi şakiruvdi hoş körip algan insan. Sol ziyapet salingan yerde özine dep simarlangan ornin tabadi. Em de ne? Ädemler kelüvde boldilar. Toparlasip ta kelediler. Biraz zaman ketken soñ, Iye endi de köp bos orinlar bar ekenin köredi! Öziniñ yalşisina: «Bar. Endi de keleek bolganlardi sol oylarinda berkit…» - deydi. Sosi akil söz bizim äligi zamandagi ällerdi bek te tuvra belgileydi.

Kökte endi de köplegen bos orinlar bar em Tengri: «Kel, öz orniñdi Kökte biyle. Akilli bol. Ömirlikte öz orniñdi alip kal. Tap bügün sol zatti et!» - deydi.

Kök aytip bolmastay älemet, soniñ da üşin Isa Masih oni mol ziyapetli toy man teñlestiredi. Korinfşilerge atalgan birinşi hatta (2:9) Kök akinda bulay aytiladi: ***«Köz de körmegen, kulak ta esitpegen. Ädem yüregine de kelmegen Tengridiñ Oni süygenlerge äzirlegenin».*** Sosi yerdiñ ustinde Köktegi men teñlestirip bolganday eş birzat ta yok. Sonday älemet onda! Kök sol kader de baali, em biz onda baruvdiñ eş bir amalin yoymaska kerekpiz. Tengridiñ uli Isa bizge Kökke esik aşti em Ol arkali bizge onda tüsüv – aylak ta eñil. Endi tek bizim öz ihtiyarimiz bärin ayiratagan zat boladi. Em de tek ol habardagi kiska akilli üş insanday ädemler şakiruvdi almaslar.

KUTKARILUV ISA MASIHTEN KELEDI

Elşilerdiñ Isleri akinda Kitapta (2:21) biz bek mäneli sözlerdi tabamiz: ***«Rabbiydi (Masihti) şakirgan är kim de kutkarilayak».*** Yañi Antlasuvdiñ tüp negizindegi sözler bu. Elşi Paul Pilip kalasiniñ zindaninda turganda, öz karavilşisi man sözin bulay bitirdi: ***«Iynan Rabbiy Isa Masihke, em de kutkarilarsiñ, özińde, savlay üyińde»*** (Elş.16:31). Sosi sözdiñ, kiskaligina da karamay, ädemniñ yaşavin tanimastay türlendiretagan küşi bar. Sol ok keşe karavilşi tevbe kilip, Isaga iyergen boldi.

Tagi da bir äldi biz amalsiz bilmege tiyislimiz: Isa bizdi ömirlik ölimge, yahanemge äketetagan yoldan taydirmaga süyedi. Kie Kitaptiñ aytuvinşa, ädemler Kökte (yennette) em Yer astinda (yahanemde) ömiri turayaklar. Birinşisi – älemet, ekinşisi – yamanniñ yamani. Üşinşi yer degen yok. Ölimnen soñ bes takiyka ozganlay, ölim men bäri zat ta kutiladi degen eş birev de bolmas. Bäri zat ta Isa Masihtiñ emiri men şeşiledi. Bizim ömirlikke köşüvimiz tek bir siñar Isadiñ kolinda, em bizim Oni man tüzgen aykaslarimizga köre şeşiledi!

Bir kere lekcion okuv programmasi man men Poloniyada bolganda, biz Osvencim atli ävelgi kontslager'de ekskursionda boldik. Üşinşi reih zamanlarinda munda esapsiz avur özgerisler ozdilar. 1942-1944-nşi yillarda bu yerde bir million yarimnan artik ädemler (köbinşe - juutlar) gaz kameralarda yagilganlar. Adabiyatta sol baylanisli «Osvencimniñ yahanemi» degen söz tuvip berkitildi. Sol söz akinda men ekskursionda gaz kamerada turgan zamanda oylay edim. Bir keresine gaz kamerada alti yüz ädem öltirilgen bolgan. Tek sol ma edi akiykat yahanem?

Bizim ekskursion kübimiz sol gaz kameralardi karap yürmege bola edi, nege deseñ, munda endi birevdi de yazalamaydilar. Sosi epsiz kiyanatşilik 1945 yilda toktatilgan. Osvencimniñ gaz yahaneminiñ zaman mazhalari bolgan, Kie Kitap aytatagan yahanem – ömirlik zat.

Osvencim muzeyinde menim karamim tamdagi kaştiñ süvretine tigildi. Lagerde tutilganlardiñ birisi tamda özi-